

Zpravodajství z jižního Kavkazu

únor 2015

Pád lari pokračuje

Po lednové devalvaci se hodnota gruzínské národní měny i nadále propadala. K 19. únoru se americký dolar prodával za 2,1472 lari. Od počátku listopadu loňského roku se tak lari znehodnotilo o 22,4 % vůči dolaru a o 10,9 % vůči euru. Koncem února dokonce některé tbiliské směnárny dočasně přestaly prodávat americké dolary.

Gruzínská ekonomika nevykazuje příliš pozitivní výsledky ani v exportu, jehož objem se v meziročním srovnání snížil o 30 %, zejména kvůli poklesu vývozu do Ruska a na Ukrajinu.

Dobře si nevede ani arménská měna dram, stejně jako celá arménská ekonomika.

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=28091>

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=28081>

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=28065>

(EN) www.feradi.info/en/visualizations/jumpstarts-winter-2014-2015-lari-depreciation-calculator

(RU)

http://www.kavpolit.com/articles/gruzija_ekonomicheskij_krizis_i_politicheskij_boj-14505/

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30931/>

Hromadná hladovka ve věznici Gldani

Čtyřicet šest doživotně odsouzených vězňů umístěných v nechvalně proslulé věznici Gldani na konci ledna zahájilo časově neomezenou hladovku. Požadují znovuotevření svých případů. Jde o nejdelší vězeňskou hladovku v Gruzii za posledních několik let.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30790/>

Gruzínský velvyslanec v ČR Zaal Gogsadze.

Zdroj: www.mvcr.cz

Rozhovor s velvyslancem Gruzie v ČR

O probíhající anexi Abcházie a Jižní Osetie Ruskem, o přínosech integrace Gruzie do evropských struktur nebo o české zahraniční politice vůči této zemi mluvil gruzínský velvyslanec Zaal Gogsadze s redaktorem Parlamentních listů.

Celý rozhovor zde: <http://bit.ly/1ElvEft>

Zákon zakazující účast v cizích válkách

V Gruzii začne platit zákon zakazující účast občanům Gruzie v zahraničních konfliktech. Jedinou výjimkou nicméně bude účast v bojích v Ukrajině v řadách prokyjevských sil. Zákon má však řadu kritiků, kteří upozorňují například na to, že ačkoli se gruzínský stát konfliktu na Ukrajině oficiálně neúčastní, tímto zákonem se nepřímo staví na stranu Kyjeva.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30740/>

Integrace Gruzie do NATO

Rusko je slovy svého ministra zahraničních věcí Sergeje Lavrova zásadně proti snahám NATO „vtáhnout“ Gruzii do svých struktur. Gruzie by podle něho naopak měla podepsat dohodu s Abcházií a Jižní Osetií, ve které by se zřekla použití síly ve vzájemných sporech. Ruský stálý zástupce v NATO Alexandr Gruško také označil údajné plánované umístění výcvikového centra NATO na území Gruzie za provokaci. Tyto spekulace však zvláštní představitel Gruzie pro vztahy s Ruskem Zurab Abašidze zásadně popřel.

„Gruzie je nezávislý stát, a proto má právo spolupracovat s jakoukoli mezinárodní organizací, včetně NATO. Tato spolupráce rozhodně nemá za cíl umístění vojenské infrastruktury NATO na území Gruzie,“ řekl Abašidze v polovině února během schůzky s ruskými diplomaty v Praze.

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=28060>

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=28063>

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=28028>

Vladislav Surkov.

Zdroj: Wikimedia Commons

Hranice mezi Ruskem a Abcházií možná zmizí

Na základě rusko-abchazské smlouvy o strategickém partnerství možná již brzy zcela zmizí hranice mezi oběma zeměmi. Alespoň k tomu vybídl poradce prezidenta Putina Vladislav Surkov během své návštěvy v hlavním městě Abcházie Suchumi.

(RU) <http://bit.ly/1GSFHZn>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30850/>

(RU) <http://caucasustimes.com/article.asp?id=21406>

Upevňování gruzínsko-osetských hranic

Podobně jako v případě Abcházie se postupné rušení týká i rusko-jihoosetských hranic. Ruští pohraničníci naopak posílí mezinárodně neuznanou hranici mezi Jižní Osetií a Gruzii. Toto počínání označuje gruzínská vláda za de facto anexi území, které si Tbilisi stále nárokuje.

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=28062>

Rozhovor s Arturem Sakuntsem

Ve 451. čísle časopisu Nový Prostor vyšel zajímavý rozhovor s předsedou arménské pobočky Helsinského výboru Arturem Sakuntsem.

Rozhovor online zde: <http://www.novyprostor.cz/clanky/451/mezi-dvema-svety.html>

Nešťastná reklama na Starbucks pobouřila Armény

Vlna rozhořčených reakcí ze strany arménské komunity v Kalifornii se vzedmula poté, co se v některých provozovnách kavárenského gigantu Starbucks objevila reklama znázorňující ženy oblečené v tradičním arménském oděvu, nad jejichž hlavami se vznášejí nafukovací balónky s tureckým státním symbolem – bílým půlměsícem a hvězdou na rudém pozadí. V letošním roce si Armény a Arménky po celém světě připomínají stoleté výročí začátku genocidy svého národa, z které obviňují právě turecký stát. Turecko však nadále odmítá uznat, že vyvraždění až 1,5 milionu Arménů během první světové války byla genocida.

Reklama byla vzápětí stažena a její autor se omluvil s tím, že netušil, že ženy na zmíněné fotografii mají na sobě arménský národní oděv.

(EN) <http://www.rferl.org/content/armenia-starbucks-genocide-pr-misfire/26858687.html>

Opozice pod rostoucím tlakem

Politická opozice v Arménii se dostává pod stále silnější tlak ze strany režimu. V polovině února bylo zatčeno několik členů opoziční Strany prosperující Arménie (BHK), včetně předsedy jedné z jerevanských místních organizací této strany Artura Mamoiana. Ten byl vzápětí obviněn z údajného nelegálního držení zbraní.

(EN) <http://www.rferl.org/content/armenian-opposition-party-claims-more-pressure/26853744.html>

23. výročí masakru v Chodžali

Jako každý rok i letos proběhly 26. února v Ázerbájdžánu pietní vzpomínkové akce na oběti zabitě v roce 1992 v karabašském městě Chodžali. Podle oficiálních ázerbájdžánských zdrojů arménské ozbrojené síly tehdy zavraždily 613 civilistů.

Ve stejné době probíhaly vzpomínkové akce i v Arménii, kde si lidé připomínali oběti jednoho z prvních výbuchů etnického násilí během arménsko-ázerbájdžánského konfliktu. Mezi 26. a 29. únorem 1988 došlo k pogromu ve městě Sumgait nedaleko Baku, při kterém bylo tamním davem zabito několik desítek až stovek obyvatel převážně arménské původu.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30937/>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30957/>

Letos již 15 obětí a 7 zraněných

Podle zpravodajského serveru Kavkazský uzel bylo od počátku letošního roku v bojích v zóně karabašského konfliktu zabito již nejméně 15 ázerbájdžánských a arménských vojáků a dalších 7 bylo zraněno.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30793/>

Černá sobota pro ázerbájdžánský manat

Ázerbájdžánská centrální banka se rozhodla k nečekanému kroku a v sobotu 21. února skokově znehodnotila národní měnu manat o 33,5 % vůči dolaru a o 30 % vůči euru. To se pochopitelně setkalo s velkou nevolí občanů, neboť řada z nich tak přišla o podstatnou část svých úspor a některé druhy zboží zejména z dovozu prudce zdražily. Směnárny po celé zemi rovněž dočasně přestaly prodávat valuty. Centrální banka svůj krok obhajuje

údajnou snahou diverzifikovat ázerbájdžánskou ekonomiku a posílit konkurenceschopnost na mezinárodních trzích.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30901/>

(EN) <http://www.eurasianet.org/node/72201>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30907/>

(EN) <http://www.contact.az/docs/2015/Social/022800108344ru.htm#.VPOORi6Wy1s>

Mládek jede do Ázerbájdžánu

Český ministr průmyslu a obchodu Jan Mládek odlétá 2. března na dvoudenní pracovní návštěvu Ázerbájdžánu. Na programu má jednání o rozvoji česko-ázerbájdžánské hospodářské spolupráce s ekonomickými ministry a významnými podnikateli. Na cestě ho doprovází čtyřicetičlenná delegace českých podnikatelů a exportérů.

Ministr v Baku rovněž oficiálně zahájí činnost zahraniční kanceláře CzechTrade v Baku, která byla otevřena v loňském roce s cílem podpořit rozvoj podnikatelských aktivit českých exportérů v tomto teritoriu.

(CZ) <http://www.parlamentnilisty.cz/zpravy/tiskovezpravy/Ministr-Jan-Mladek-navstivi-Azerbajdzan-a-podpori-ceske-exportery-363945>

Manželům Yunusovým prodloužena vazba

Bakuský odvolací soud zamítl stížnost Lejly Yunus na prodloužení její vazby o dalších 5 měsíců. Soud tak rozhodl i přesto, že vězněná ředitelka Institutu pro mír a demokracii (IPD) trpí vážnými zdravotními obtížemi. Její advokát tak připravuje stížnost k Evropskému soudu pro lidská práva.

Lejlinu manželovi Arifu Yunusovi soud rovněž prodloužil vazbu o dalších pět měsíců.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30936/>

(EN) <http://www.rferl.org/content/yunus-pretrial-deteio-extension-arif-leyla/26864422.html>

Zatčen Talech Chasmamedov

Obránce lidských práv a zakladatel ázerbájdžánské nevládní organizace „Právo a pořádek“ Talech Chasmamedov byl 24. února zadržen a obviněn z údajného napadení jiného muže. Podle Chasmamedovy matky, která byla svědkem incidentu, byl naopak její syn napaden neznámým útočníkem. Ten k němu údajně měl na ulici přistoupit a udeřit ho do obličeje. Dva dny po Chasmamedově zadržení rozhodl okresní soud v Gojčaji o uvalení vazby na dobu tří měsíců.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30923/>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30938/>

(EN) <http://www.rferl.org/content/rights-activist-detained-azerbaijan/26867484.html>

Chadídža Ismailová odsouzena za pomluvu

Investigativní novinářka Chadídža Ismailová byla 23. února během krátkého soudního procesu, který se konal za zavřenými dveřmi ve vazební věznici v Baku, uznána vinnou z pomluvy a odsouzena k pokutě 2500 manatů. Podle soudu měla údajně křivě nařknout bývalého opozičního aktivistu Elmana Hasanova z tajné spolupráce s ministerstvem národní bezpečnosti.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30898/>

(EN) <http://www.rferl.org/content/ismayilova-fined-in-a-libel-case-in-baku/26864433.html>

Emin Huseynov se ukrývá na švýcarské ambasádě

V budově velvyslanectví Švýcarska v Baku se od poloviny srpna ukrývá lidskoprávní aktivista Emin Huseynov. Předseda nevládní organizace „Institute for Reporters' Freedom and Safety (IRFS)“ tak s největší pravděpodobností unikl zatčení. Huseynov však trpí vážnými zdravotními potížemi, které jsou zčásti způsobeny bitím, které utrpěl v letech 2003 a 2008 ze strany ázerbájdžánské policie.

(EN) eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30811/

(EN) humanrightshouse.org/Articles/20730.html

K odběru měsíčního zpravodajství z jižního Kavkazu se můžete snadno přihlásit na <http://www.cestainiciativy.cz>

Líbí se vám zpravodajství? Pomozte nám pokračovat v jeho vydávání!

NEzávislé Sociálně Ekologické HNUTÍ – NESEHNUTÍ
tř. Kpt. Jaroše 18, 602 00 Brno, tel.: 543 245 342, e-mail: brno@nesehnuti.cz
<http://www.nesehnuti.cz>

Na vzniku tohoto přehledu zpráv se podíleli:
Martin Hyťha, Kateřina Špácová, Milan Štefanec, Světlana Zapadlová, Jaromír Němec

Poznámky:

Názvy některých měst i území na jižním Kavkaze se staly součástí politických bojů, které navazují na přímé vojenské konflikty mezi různými znepřátelenými zeměmi. Proto se můžete ve zpravodajství v ruském i anglickém jazyce setkat s názvy jako Sukhumi/Sukhum, Stepanakert/Khankendi [1], Tskhinvali/Tskhinval, South Ossetia/Tskhinvali Region apod. V tomto zpravodaji se snažíme používat pro pojmenování hlavních měst neuznaných či částečně uznaných území jazykovou podobu, která byla konzultována s Ústavem pro jazyk český Akademie věd České republiky (pokud taková podoba existuje).

Pro bezprostřední vhled a ilustraci některých názorových postojů politického života na jižním Kavkaze občas uvádíme i odkazy na zdroje, které vyjadřují stanovisko pouze jedné ze zainteresovaných stran či na zdroje, které v žádném případě nelze označit za nezájaté. V žádném případě to neznamena, že se redakce tohoto zpravodaje ztotožňuje se všemi názory či východisky médií, jejichž odkazy uvádíme.

[1] Ázerbájdžán v roce 1991 přejmenoval město na Chankendi a používá pouze tento název, Arménie a arménské obyvatelstvo, které nyní město ovládá, používají název Stepanakert vzniklý v dobách Sovětského svazu v roce 1923.

TRANSITION

Projekt byl podpořen z prostředků Ministerstva zahraničních věcí ČR v rámci Programu transformační spolupráce ČR.